

Sociala medier i skolan

I dag jobbar många lärare och elever med sociala medier i skolan. Facebook, bloggar och wikis är populära redskap för samarbete, kommunikation och publicering av text, bild och ljudfiler. De sociala medierna är mötesplatser där elever och lärare skapar eget innehåll och kommunicerar med varandra, föräldrar och andra.

Kan sociala medier öka kvaliteten i skolan?

När eleverna jobbar med och publicerar text, bild, ljud och film på nätet ger det fler inlärnings- och uttrycksmöjligheter. Sociala medier ökar möjligheterna för respons. Både elever och lärare kan ge återkoppling till varandra och föra diskussioner som utvecklar både kunskap och färdigheter. Eleverna får också läsare utanför den egna skolan. Familj och vänner kan enkelt ta del av skolarbetet.

Föräldrakontakter

Genom en öppen och tillmötesgående i kommunikation skapar vi förtroende och goda relationer med elever och föräldrar. Med hjälp av till exempel en facebookside kan skolan bjuda in till dialog och delaktighet. Många skolor har i dag facebooksidor som visar delar av skolans vardag, bjuder in till aktiviteter och berättar om verksamheten.

Sammanfattning

- Sociala medier är tjänster som i dag används för undervisning och kommunikation i skolan.
- Sociala medier ger fler uttrycksmöjligheter och ökar möjligheterna för respons och diskussion.
- Sociala medier ger föräldrar möjlighet att följa vad eleverna gör i skolan och öppnar för dialog och delaktighet.

De juridiska frågorna

Personuppgiftslagen

Skolan har ansvar för de bloggar och facebooksidor som man har skapat på nätet. Enligt svensk grundlag är det förbjudet att kränka eller förtala personer. Sådana inlägg ska tas bort så snabbt som möjligt. När det gäller bilder på elever rekommenderar Datainspektionen att skolan ber om föräldrarnas samtycke före bildpubliceringen. För elever med skyddat identitet måste skolan ha en särskild handlingsplan för att skydda de barnen från att synas på nätet.

Naturligtvis diskuterar man aldrig enskilda ärenden om elever och lärare i de sociala medierna. Bjud in till vidare kontakt via e-post eller telefon.

Så här skriver Datainspektionen om personuppgiftslagen och bildpublicering på nätet

En skola kan, med stöd av missbruksregeln, publicera bilder och löpande texter med elevers personuppgifter så länge publiceringen inte är kränkande enligt personuppgiftslagen. Att publicera bilder från en skolutflykt är normalt sett inte kränkande. Skolan måste dock tänka på att det kan finnas elever med skyddade personuppgifter och för dem kan en publicering på

Internet få allvarliga konsekvenser. Att publicera en bild på ett barn med skyddade personuppgifter får anses kränkande och därmed otillåtet.

Datainspektionen rekommenderar att skolan hämtar in ett samtycke från eleverna och/eller deras vårdnadshavare. Det finns ingen särskild bestämmelse i personuppgiftslagen om från vilken ålder unga personer själva kan samtycka till en viss behandling men Datainspektionen brukar ha 15 år som tumregel.

Om skolan vill publicera klasslistor, skolfotokataloger eller förteckningar över elever på en skola på ett sådant sätt att hanteringsreglerna gäller krävs däremot att eleverna och/eller vårdnadshavarna samtyckt till publiceringen.

Läs mer här: <http://www.datainspektionen.se/lagar-och-regler/personuppgiftslagen/publicering-pa-internet/>

Upphovsrätten

Bilder och filmer är en viktig komponent i sociala medier. När man använder bilder som andra har tagit måste man förhålla sig till upphovsrätten. Det innebär att man inte får använda andras verk utan att be om lov. Ett enkelt sätt att förhålla sig är att bara använda eget material. När man lånar bilder på nätet är det bästa rådet att använda bilder som är licensierade med creative common. Det innebär att upprättshovsinnehavaren har bestämt hur man får använda verket. Förenklat kan det innebära att du får låna en bild till en blogg om du uppger vem som har tagit bilden och länkar till fotografens webbplats. Mer om hur man använder creative commons licenser kan du läsa här <http://www.creativecommons.se/>.

Sammanfattning

- Skolan har ansvar för sina sociala medier. Håll uppsikt och ta bort kommentarer och inlägg som kan kränka personer.
- Datainspektionen rekommenderar att skolan varje läsår ber om föräldrarnas samtycke för att kunna publicera bilder på nätet från skolans verksamheter.
- Skolan bör ha särskilda rutiner för elever som inte får synas på nätet.
- Förhåll er till upphovsrätten genom att använda egna bilder och bilder med creative commons licens.

Hur börjar man?

Det bästa sättet att hantera de sociala medierna i skolan är att pröva sig fram, vara källkritisk och reflektera tillsammans med kollegor och elever över syftet med de olika verktyg som man använder. Våga prova och lär er av varandra.

Här nedanför hittar du ett exempel med några goda råd inför uppstarten av en facebookgrupp.

Förslag på hur man startar en facebookgrupp för en skola

Syfte och målgrupp

Varför ska skolan ha en facebookside? Är det i första hand en sida för kontakten med elever? Föräldrar? Personalen?

Exempel:

Storskolans facebook sida ska vara ett forum för en aktiv dialog med elever och föräldrar. Facebooksidan kompletterar skolans webbplats och driver trafik mellan kanalerna.

Ansvar

Vem är ansvarig för sidan? Det är skolans rektor som beslutar om skolan ska ha en gemensam facebook sida. Bestäm vilka personer som ska vara redaktörer och svara på frågor på sidan.

Exempel:

Rektor A är huvudansvarig för sidan. B, C, D och E är redaktörer.

Mål

Vilka är skolans mål med sidan? Hur många nya gillare vill ni ha första året?

Exempel:

Mål läsåret 2010-2011

Minst ett inlägg från oss varje dag

1000 personer som "gillar" sidan under första läsåret

Minst 10 andra webbplatser som följer oss och länkar till olika inlägg

Innehåll

Bestäm vad ni ska skriva om.

Exempel

Storskolans facebook sida innehåller följande

Vad händer på Storskolan just nu?

Läsårsinformation, matsedel och nyheter

Har du sett detta på webben? Länkar till skolans egen sajt och bloggar

Har du sett denna artikel i X tidning?

Länkar till filmer från skolan

Rektor skriver en gång i veckan

Bilder är viktiga och behöver inte vara perfekta. Tänk på att ha rutiner som skyddar de elever som inte får synas på bild.s

Vilka skriver och svarar?

Förutom redaktörerna för sidan kan alla som "gillar" skolans facebook sida skriva och posta bilder.

Tydlighet

Var en tydlig avsändare och berätta vem som skriver. Skriv gärna under inlägg och svar med namn och roll. Var överens i skolan om samtalston och tonläge på facebook sidan. Ta bort olämpliga kommentarer.

Rutiner

Bestäm gemensamma rutiner

Exempel

Minst ett inlägg om dagen

Gå igenom inlägg och svara minst en gång varje dag (måndag till fredag)

*Plocka bort olämpliga inlägg, minst en gång i veckan
Se över inställningsmöjligheterna i Facebook löpande*

Språk

Språket ska vara enkelt, vårdat och begripligt och ha ett direkt och personligt tilltal. I sociala medier talar vi med varandra snarare än till varandra. Humor med värme är tillåtet där det passar. Stimulera till dialog, ställ frågor!

Mer information

Skolverket skriver om sociala medier i undervisningen

http://www.skolverket.se/skolutveckling/itiskolan/kollakallan/sociala_medier

Kolla källan är Skolverkets sajt om källkritik, upphovsrätt och säkerhet på nätet.

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/itiskolan/kollakallan>

Webbstjärnan är en skoltävling för publicering på nätet

<http://www.webbstjarnan.se/>

Surfa Lugnt samordnar ett nationellt initiativ för att höja vuxnas kunskaper om barns och ungas vardag på internet.

<http://surfalugnt.se/>

E- delegationens riktlinjer för sociala medier

<http://www.edelegationen.se/sida/riktlinjer-for-sociala-medier>

Stockholms stads handledning för sociala medier

<http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Stadsledningskontoret/Handledning-sociala-medier/>

Creative commons Sverige

<http://www.creativecommons.se/>

På Pedagog Stockholm <http://www.pedagogstockholm.se/> och Medioteket

<http://www.stockholm.se/medioteket> hittar du information om olika seminarier och kurser om sociala medier i skolan.